

Jeg skal tillade mig til Slutning at meddele Yttringer af en Erklæring, som er udgaaet fra en Landskirke i Tydssland, i Westphalen og Rhin-Preussen, i hvilken der findes baade reformeerte og lutheriske Menigheder. Denne Kirke har en Forsatning, hvor Menighedsraad og Presbyterier dannede Grundlaget. Forsatningen skriver sig allerede fra det 17de Aarhundrede, men der har i de senere Aar været Forhandlinger om Forandringer, som den skulde undergaae, og under disse Forhandlinger og Ansøgelser have disse Menigheder fundet sig foranledigede til at udtale sig offentlig om deres kirkelige Forsatning og om dens Frugter. Det er kun nogle faa Linier, og jeg haaber, at den ærede Formand vil tillade mig at oplæse dem. Erklæringen lyder saaledes: „Vor kirkelige Forsatning have vi det at takke for, naar der i Menighederne i vort Land endnu yttres sig en virksom kirkelig Samfundsaaud, som fornemmelig kun derved kan blive vedligeholdt og holdt i Live, at Menighederne ved Ord og Gjerning tage Deel i det, der bliver besluttet og udført til at bevare og fremme det kirkelige Vel; thi kun saaledes kunne de vide, at de tilhøre et frit Samfund, hvis Formaal skal opnaaes ved enhver Enkeltts Virksomhed, og kun saaledes kunne de føle sig opmuntrede til denne Virksomhed. Denne Forsatning tilbyder det eneste Middel til at faae Forandringer indførte i kirkelige Skikke og Indretninger, saaledes som de kunne blive nødvendige af Hensyn til den forskjelligte religiøse og aandelige Dannelse, paa en Maade, som er svarende til Alles eller dog de Flestes Dnsse og Sind, uden at der bliver næret Indifferentisme eller vel endog Uvillie mod Forandringen. Den giver endelig de forskjelligte Kræfter frit Spillerum til at gjøre sig gjældende i det kirkelige Samfund og anvende dem til at fremme kirkelige Formaal.“ Det er et saadant Menighedsliv, der ogsaa maa staae som Maal for os, som Maalet, der skulde stræbes frem efter paa den Grund, dette Lovudkast søger at lægge. Men i hvilken Grad dette Maal bliver eluderet ved en Tillægsparagraf, der vil have Sogneforstandersfaber i Menighedsraadenes Sted, behøves ikke at omtales videre.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Der er egentlig kun to Endringsforslag, hvorom der kan være Tale, nemlig Forslagene under Nr. 82 og Nr. 97. Hvad Forslaget under Nr. 82 angaaer, har jeg udtalt mig saa udførlig om dette Spørgsmaal ifjor, at jeg i det Væsentlige kan henholde mig til, hvad jeg da yttrede. Jeg skal kun bemærke, at min Hovedbetænkelighed var, at Præsten blev dragen bort fra den Menighed, hvori han var beskiftet, i hvilken jeg er overbevist om, at han vil finde fuldt Stof for sin Virksomhed, at han drages bort fra den hen til andre Sogne, til dem, som i aandelig Henseende staae ham nærmest. Nu vil efter min Overbevisning enhver Præst, som vil passe sit Embede, have rigeligt nok i sit Kald, og vil have nok med sine egne Sognebørn at gjøre, naar han ikke blot vil betragte sig som beskiftet Præst for dem, der nærmest slutte sig til ham, men vil følge Skriftens Ord: „at søge de Fortabte“; der er altsaa en saa righoldig Virksomhed i det ham beskiftede Kald, at det vil lide under det, naar han skal reise omkring i Nabo sognene til dem, der slutte sig til ham. Det er min Hovedbetænkelighed ved det under Nr. 82 stillede Forslag. Ligesaa skal jeg tiltræde, hvad den ærede Ordfører yttrede angaaende Afstemningspunktet under Nr. 97. Man har ogsaa frygtet for, at de i §§ 18, 19, 24, 28, 30 og 32 indeholdte Bestemmelser vare Kønnebær. Det er et heelt nyt, hidtil ukjendt System i vor Lovgivning, dette Kønnebærssystem, at man ved Siden af i en Lov at give Bestemmelser, opstiller andre Lovbestemmelser, som skulle forebygge, at det, man vil opmuntre til, skal skee; man giver en Gift og Modgift; her er Modgiften, idet man giver andre Bestemmelser, der ikke ville opmuntre til Menighedsraads Drettelse. Det er noget, troer jeg, saa aldeles nyt og Uensstaaende, den Vel, her er slaaget ind paa, og jeg maa bestemt modsætte mig den. En ganske anden Sag er det, naar man i enkelte Henseender for selve Sagens Skyld ønsker at faae en folkelig Indflydelse og siger: Indtil I kunne faae denne paa en vis Maade, kan Sogneforstandersfabet i Mellemtiden træde istedetfor, idet jeg iøvrigt skal bemærke, at der ogsaa kunde være Betæn-